

.....

Inhoud

.....

Proloog 8

1 **Inleiding** 16

Literatuuronderzoek: onbemind maakt onbekend 17

Archiefonderzoek: verzamelen van gegevens over de uitslagen 20

Uitslagenonderzoek: de onderzoeksvraag 24

Historisch onderzoek: beschrijving van de context 27

2 **'Om door het volk te worden onderzocht en goed- of afgekeurd...'** 28

Een nieuw verschijnsel: een geschreven grondwet 30

Het referendumidee wordt geïntroduceerd 35

Het referendumidee krijgt vorm 38

Fase één: de totstandkoming van het eerste ontwerp van grondwet 42

Fase twee: opnieuw een grondwet schrijven? 50

Fase drie: een grondwet schrijven na een parlementaire omwenteling 54

3 **'Om elk, in zyne grondvergadering, zyne beslissende stem uit te brengen...'** 62

De eisen voor het stemrecht 63

De introductie van de grondvergadering 69

Een systeem van grondvergaderingen 71

De grondvergaderingen in werking brengen 78

De gang van zaken in de grondvergaderingen 85

Intermezzo: het aantal stemgerechtigden 89

4 **'Ziet hiet een ontwerp van constitutie...'** 94

'Nationaliter of provincialiter': het debat over het vaststellen van de einduitslag 95

De Nationale Vergadering besluit over het referendum 99

Een grondwet drukken en verspreiden 104

Campagnekoorts? 110

Het oproepen van de stemgerechtigde burger 118

Stemmen: mondeling of schriftelijk, open of geheim? 124

De uitslag 132

5 'Een vrije uitspraak tot aanneeming...' 144

- De Constituerende Vergadering besluit over het referendum 146
- De trap van bovenaf schoonvegen: het Uitvoerend Bewind aan de slag 150
- Opnieuw een grondwet drukken en verspreiden 159
- De zuivering van de grondvergaderingen 165
- De ondertekening van de verklaring van 'onveranderlijke afkeer' 171
- Intermezzo: de stemming bij leger en marine 182
- De uitslag 185

6 'Stoffe tot eenige bespiegelingen' 196

- De uitslag per 500 inwoners 198
- De opkomst 201
- De opkomst in negen provincies vergeleken 204
- Het referendum van 1797: de uitslag opnieuw in kaart 213
- Het referendum van 1798: de uitslag opnieuw in kaart 217
- Opkomst en uitslagen vergelijken: samenhangen zoeken 219
- Intermezzo: analfabete stembevoegde burgers 224

De stemming in kaart gebracht 234

7 'Een gezuiverde stemming?' 242

- Zuivering en opkomst: de aanpak van de analyse 243
- De opkomst en uitslag in Holland 249
- De binnenring rondom Holland: Zeeland, Friesland en Utrecht 254
- De buitenring rondom Holland: Groningen, Drenthe, Overijssel en Gelderland 263
- De ultieme periferie: Bataafs-Brabant 271

8 'Voornaamere redenen en motiven...?' 280

- Ecologisch onderzoek 282
- Stad versus platteland 287
- Katholiek versus protestant 293
- Motieven van katholieken 298
- Motieven van hervormd-gereformeerden 301
- Religie en stad versus religie en platteland 305

9 'Bataven!: Thands is de luisterrijke dag gebooren...' 318

Een feest organiseren 320

Het 'tweederde' besluit en de omwenteling van 12 juni 1798 323

De afwikkeling van de zuivering 327

Het lot van de Staatsregeling 1798 331

Conclusies en nabeschouwing 334

Dankwoord 346

Noten 348

Archieven 402

Bronnen 408

Geraadpleegde literatuur 412

Illustratieverantwoording 422

Zakenregister 424

Register op personen en plaatsen 428